

Milan Pojić, 12. veljače 1957. – 17. veljače 2013.

Dana 17. veljače, nakon duge i teške bolesti, u 56. godini napustio nas je naš poštovani i dragi kolega Milan Pojić, viši arhivist i načelnik Odsjeka za vojno gradivo Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu. Radi se o iznimnoj osobi, koja je svojim dvadesetogodišnjim radom, svojom sposobnošću i stručnošću, ali i jasnim stajalištima i odlučnošću, ostavila vidan trag u radu Hrvatskog državnog arhiva, na zahtjevnim poslovima čuvanja, zaštite i obrade arhivskoga gradiva, ali i u povijesnoj znanosti.

Nakon stjecanja diplome profesora povijesti i arheologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, radio je kao prosvjetni djelatnik u školama u Krapini, Petrinji i Vojniću. Tijekom Domovinskog rata uključuje su obranu rodne Petrinje, te je bio i među osnivačima petrinjskog odreda Narodne zaštite. Nakon toga služio je u 74. samostalnom petrinjskom bataljunu, u kojem je ostao do kraja rujna 1992., a u razdoblju od 6. prosinca 1994. do 3. ožujka 1995. pripadnik je 12. domobranske pukovnije.

U Hrvatskom državnom arhivu zaposlio se u prosincu 1992. godine. Već nakon tri godine rada i položenog stručnog ispita za arhivista imenovan je načelnikom Odsjeka za vojno gradivo. Poznavanje vojne problematike i njegov senzibilitet za gradivo vojne provenijencije činili su ga idealnim izborom za to radno mjesto. Kroz njegove su ruke prošla barem dva kilometra nesređenog i nepopisanog gradiva iz razdoblja od XVI. stoljeća do 1990., što je rezultiralo izradom obavijesnih pomagala za više od 40 fondova i zbirki u sastavu tog odsjeka. I ne samo da je bio stručan u sređivanju gradiva nego je bio i vrlo susretljiv prema korisnicima arhiva. Uvjereni smo da to mogu potvrditi svi istraživači koji su se koristili fondovima iz Odsjeka za vojno gradivo, kojima je uvijek bio na raspolaganju svojim znanjem i dobrom voljom. Njegovi savjeti i smjernice, poznavanje gradiva koje mu je povjereno na skrb olakšali su istraživanje mnogima, a vjerujem da je i nemali broj onih koji bi i odustali da nije bilo Milanove svesrdne podrške.

Milanov rad u arhivu obuhvaćao je, pored sređivanja, članstvo u nekoliko povjerenstava, od onog za polaganje stručnih ispita iz arhivske struke, za ocjenjivanje svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo, za ocjenjivanje uvjeta za promicanje u viša zvanja, ali i mentorski rad s pripravnicima te predavanja studentima poslijediplomskog studija povijesti Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Dugogodišnja dužnost načelnika i status koji je uživao nisu ga sprečavali da se uvijek vraća temeljnim poslovima naše struke. Tako je i tijekom prošle godine u dislociranom spremištu u Kerestincu osobno pokušavao dovesti u red gradivo Vojno-pomorske oblasti Jugoslavenske narodne armije, sve dok ga u tome nije omela bolest.

Osim arhivistikom, Milan Pojić bavio se i istraživanjem hrvatske vojne povijesti i autor je mnogobrojnih radova u kojima se očituje njegovo izvrsno poznavanje i kritičko sagledavanje vojnoga gradiva. Treba osobito istaknuti njegovu knjigu *Hrvatska pu-*

kovnija 369. na istočnom bojištu 1941.-1943. Ratni dnevnik, za koju mu je Hrvatski državni arhiv dodijelio priznanje za posebno postignuće 2008. godine. Knjiga je svojim sadržajem i obradom na osobito uspješan način odgovorila interesima šire javnosti i pridonijela promicanju značenja i vrijednosti arhivskog gradiva u cjelini. Sudjelovao je u znanstveno-istraživačkom projektu "Žrtve Drugog svjetskog rata, poraća i Domovinskog rata" i jedan je od priređivača izdanja *Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj 1944.-1946. Dokumenti*, koje je objavljeno 2005. godine. Autor je 196 biografija u leksikonu *Tko je tko u NDH*, nezaobilaznog priručnika za svakoga tko se bavi istraživanjem Nezavisne Države Hrvatske, a bitno je spomenuti i da je pripremio za objavu i napisao predgovor za knjigu *Ratni dnevnik Josipa Hübla iz 1943.* iz 2002. godine.

Objavio je više kataloga izložbi, kao i niz znanstvenih i stručnih članaka, uglavnom vezanih uz vojnu tematiku, u *Časopisu za suvremenu povijest*, *Arhivskom vjesniku*, *Petrinjskom zborniku za povijest i obnovu zavičaja*, časopisu *Vojna povijest* i drugdje.

Široj je javnosti manje poznato da je Milan bio iznimno angažiran oko pitanja povrata arhivske građe Republike Hrvatske koja se trenutačno nalazi u Vojnom arhivu u Beogradu, kao i na usklađivanju i stvaranju jedinstvene hrvatske vojne terminologije. Njegovim preranim odlaskom ovi poslovi ostaju nedovršeni i na nama ostaje da ih preuzmemo s istim onim zalaganjem i trudom koje im je posvetio Milan.

Pored svega, izvor njegova stalnog zanimanja uvijek je bila i Petrinja, grad u kojem je odrastao i pohađao osnovnu školu i gimnaziju. Ondje je bio član uredništva *Petrinjskog obzora* te je pisao za *Petrinjski zbornik* o istraživanju žrtava rata i poraća na području Petrinje. Sudjelovao je i u njezinu političkom životu. Bio je jedan od utemeljitelja petrinjskog ogranka Hrvatske socijalno-liberalne stranke, kada je izabran i za prvog potpredsjednika ogranka.

Uza sve to Milan je znao uspostaviti i kolegijalni odnos sa svima. Bio je uvijek spreman usmjeriti nas u traganju za informacijama u gradivu, pomoći savjetom, ako treba i ponijeti kutije ili pomoći na drugi način. Tko god da je makar i kratko vrijeme radio s Milanom, zacijelo će se složiti da su nesebičnost i otvorenost bile Milanove najveće vrline. Osobine su to svojstvene velikim i jakim ljudima, a uz to se nije ustručavao izreći svoje stajalište i braniti ga bez obzira na posljedice, nešto što danas postaje sve veća rijetkost.

Nažalost, puna veličina njegova djela prepoznaje se tek sada, po praznini koju je ostavio iza sebe, što bolno osjećamo mi, njegovi prijatelji i kolege, kao i čitava zajednica arhivista i povjesničara. Vječna ti slava, Milane.

Kolege iz Hrvatskog državnog arhiva

Bibliografija Milana Pojića

Knjige:

- *Ratni dnevnik Josipa Hübla iz 1943.*, Gospić, 2002.
- Zdravko Dizdar, Vladimir Geiger, Milan Pojić, Mate Rupiće, *Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj 1944.-1946. Dokumenti*, Slavonski Brod, 2005.
- *Hrvatska pukovnija 369. na istočnom bojištu 1941.-1943. Ratni dnevnik*, Zagreb, 2007.
- *Vjesnik naredaba Odjela za narodnu obranu Vlade Narodnog vijeća Slovenaca, Hrvata i Srba. 1918.-1919.*, Zagreb, 2008.

Znanstveni i drugi članci:

- “Prilog istraživanju žrtava rata i poraća na području Grada Petrinje”, *Petrinjski zbornik za povijest i obnovu zavičaja*, 1 (1998.)
- “Lako prevozni zdrug Hrvatske legije (Legione Croata Autotransportabile) 1941.-1942.”, *Časopis za suvremenu povijest*, br. 1 (31), Zagreb, 1999.
- “Ustroj austrougarske vojske na ozemlju Hrvatske 1868. - 1914.”, *Arhivski vjesnik*, 43, Zagreb, 2000.
- Josip Kolanović, Milan Pojić, “Popis žrtava Drugog svjetskog rata, rezultati i perspektive”, 1945. – *razdjelnica hrvatske povijesti. Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Hrvatskom institutu za povijest u Zagrebu*, 5. i 6. svibnja 2005., Zagreb, 2006.
- “Prešučeni vojskovođa Svetozar Borojević”, *Vojna povijest*, br. 4, Zagreb, srpanj 2011.
- “Što se zbilo u Banskom Grabovcu 1941.”, *Vojna povijest*, br. 4, Zagreb, srpanj 2011.
- “Prva jugoslavenska brigada”, *Vojna povijest*, br. 7, Zagreb, listopad 2011.
- Milan Pojić, Danijela Marjanić, “Pisma vojskovođe Svetozara Borojevića 1912.-1920.”, *Feldmaršal Svetozar barun Borojević od Bojne (1856.-1920.). Zbornik radova*, Zagreb, 2012.

Leksikoni:

- *Tko je tko u NDH*, Zagreb, 1997. (196 biografija)
- *Hrvatski biografski leksikon*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb (4 biografije)

Katalozi izložbi:

- *Vojnici i vojska na tlu Hrvatske od 16. do 20. stoljeća, povodom 10. obljetnice Hrvatske vojske*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2001.
- *Vojskovođa Svetozar Borojević, povodom 150. obljetnice rođenja*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2006.

Neobjavljeni radovi:

- *Pregled povijesti vojnih institucija na području Hrvatske od 16. stoljeća do 1945. godine*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 1996.
- *Vodič za fondove i zbirke vojne provenijencije u Hrvatskom državnom arhivu*, Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2000.